

Tézy štátnej skúšky
Študijný program: 3. 3. 15 Manažment
prvý stupeň – bakalársky
AKADEMICKÝ ROK 2020/2021

Predmet štátnej skúšky „Manažment a Ekonomia“

Blok: Manažment

1. **Manažment a prístupy jeho definovania.** Podstata, definície a významy pojmu manažment. Hlavné prístupy, školy teórie manažmentu a ich stručné charakteristiky.
2. **Americký, euro - americký a japonský systém manažmentu.** Vzájomné porovnanie zdrojov, funkcií a odlišností implementácie manažérskych funkcií v týchto systémoch.
3. **Plánovanie v systéme funkcií manažmentu.** Podstata, definícia, obsah a druhy plánovania. Plánovanie a plány podniku, plánovací proces a jeho štruktúra.
4. **Organizovanie a organizačná štruktúra.** Význam pojmu organizácia. Definícia organizovania, poslanie a obsah organizovania. Organizačná štruktúra, riešenie hlavných otázok pri tvorbe organizačnej štruktúry.
5. **Vedenie ľudí ako funkcia manažmentu.** Podstata a obsah vedenia ľudí. Hlavné prístupy efektívneho vedenia ľudí a štýly ich vedenia.
6. **Kontrola a jej miesto medzi funkciami manažmentu.** Poslanie a úlohy kontroly. Fázy kontrolného procesu. Rozvojová koncepcia controllingu.
7. **Podstata marketingu v podniku.** Charakteristika a poslanie marketingu. Vývojové etapy marketingu a aktuálne trendy v marketingu.
8. **Marketingové prostredie podniku.** Analýza makroprostredia a mikroprostredia. Analýza odvetvového prostredia. Analýza konkurencie a konkurenčná výhoda.
9. **Spotrebiteľské trhy a nákupné správanie zákazníka.** Charakteristika zákazníka. Segmentácia trhu a zákazníkov. Vplyv prostredia na nákupné správanie zákazníka. Proces nákupného rozhodovania.
10. **Marketingový mix.** 4P a 4C. Charakteristika jednotlivých nástrojov marketingového mixu. Produkt, úrovne produktu. Cena, jej tvorba a cenové stratégie. Distribúcia a spôsoby distribúcie. Propagácia – nástroje komunikačného mixu a integrovaný komunikačný mix.
11. **Marketing v službách a neziskových organizáciách.** Špecifiká marketingových aktivít v podnikoch služieb a neziskových organizáciách, rozšírený marketingový mix.
12. **Význam ľudských zdrojov pre organizáciu.** Manažment ľudských zdrojov. Podstata, cieľ, systém, úlohy, funkcie.

- 13. Subjekty riadenia ľudských zdrojov.** Vrcholový manažment, útvar riadenia ľudských zdrojov – stručná charakteristika. Líniový manažment – úlohy s dôrazom na výberové konanie, adaptačný proces, pracovný výkon, odmeňovanie, interpersonálne vzťahy.
- 14. Nástroje vedenia ľudí.** Motivácia. Stimulácia. Hodnotenie. Odmeňovanie. Nové prístupy k výberu a riadeniu ľudí.
- 15. Komunikačné prostriedky personálneho manažmentu.** Organizačný poriadok – všeobecná a osobitná časť. Pracovný poriadok – rozsah pôsobnosti, pracovný pomer, pracovná zmluva, pracovná disciplína, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, zmeny a skončenie pracovného pomeru.
- 16. Podstata, funkcie a progresívne koncepty funkcie manažmentu výroby.** Definovanie manažmentu výroby a jeho ciele. Funkcie manažmentu výroby. Viacdimenzionálny pohľad na manažment výroby. Zlepšovanie výrobných operácií, metódy a prístupy zlepšovania výroby.
- 17. Výrobný proces a systémové riadenie výroby.** Výrobný proces, výrobné operácie a výrobné toky. Transformačný model výrobného procesu a spätná väzba. Analýza transformačného výrobného procesu, metódy a techniky analýzy. Základné typy výrobných procesov. Výrobný systém, jeho hranice a okolie.
- 18. Riadenie zásob vo výrobnom procese.** Pohyb a druhy zásob v logistickom reťazci. Systémy riadenia zásob pri „nezávislom“ a „závislom“ dopyte. Efektívnosť riadenia zásob. Just In Time – filozofia, ciele, princípy.
- 19. Informačný systém - základná definícia.** Definícia podnikového informačného systému. Architektúra informačného systému. Miesto informačného systému v systéme riadenia. Základné (všeobecné) podsystémy informačného systému. Rozdelenie informačných systémov podľa stupňa riadenia.
- 20. Informačný systém (IS/IT) v malom a strednom podniku.** Požiadavky, spôsoby zavedenia (výhody a nevýhody), výber softvérového systému, využitie. Modulárnosť, najdôležitejšie moduly moderného podnikového informačného systému IS/ERP (Enterprise Resource Planning).

Blok: Ekonómia

- 1. Úvod do ekonómie, základné problémy ekonómie.** Charakteristika a štruktúra ekonómie. Pozitívna a normatívna ekonómia. Základné ekonomické zákony - zákon vzácnosti, zákon alternatívnych nákladov, zákon klesajúcich výnosov. Vstupy, výstupy, statky a ich členenie. Hranica produkčných možností. Triáda ekonomických otázok a ich riešenie v alternatívnych ekonomických systémoch.
- 2. História ekonomického myslenia.** Predhistória economickej vedy. Prínos kresťanstva a sociálnych encyklik do rozvoja ekonomického myslenia. Vznik ekonómie ako vedy, klasická ekonómia. Klasická ekonómia – William Petty, Adam Smith, David Ricardo, J. B. Say. Neoklasická ekonómia. Ekonomické dielo K. Marxa a J. M. Keynesa. Prínos významných sociálnych encyklik do rozvoja ekonomického myslenia. Keynesovská ekonómia. Neokonzervatívne teórie – monetarizmus, ekonómia strany ponuky, teória racionálnych očakávaní.
- 3. Trh a trhový mechanizmus.** Historické podmienky vzniku trhu. Subjekty trhu a druhy trhov. Fungovanie trhového mechanizmu - trhový kolobeh v podmienkach dokonalej konkurencie. Efektívnosť versus spravodlivosť trhového mechanizmu. Nedokonalosti trhu a zásahy štátu do trhového mechanizmu. Nedokonalosti trhu a negatívne dôsledky pôsobenia trhového mechanizmu.
- 4. Dopyt a ponuka na trhu tovarov a služieb.** Dopyt – definícia, faktory dopytu, funkcia dopytu. Pohyb po krivke a posun krivky dopytu. Ponuka – definícia, faktory ponuky, funkcia ponuky. Pohyb

po krivke a posun krivky ponuky. Trhová rovnováha, rovnovážne množstvo a cena. Elasticita dopytu – ekonomický význam, kvantifikácia, grafické znázornenie. Vzťah elasticity a celkových príjmov.

5. **Trh a správanie sa spotrebiteľa.** Prínos Vývoj a predstavitelia neoklasickej mikroekonómie. Teória čiastkovej trhovej rovnováhy – Alfred Marshall. Rozhodovanie spotrebiteľa. Hraničná a celková užitočnosť. Kardinalistická a ordinalistická teória spotrebiteľského správania. Indiferenčná analýza a jej ekonomický význam. Praktická aplikácia teórie správania sa spotrebiteľa. Odvodenie individuálnej krivky dopytu.
6. **Podnik a formovanie ponuky.** Charakteristika podniku, funkcie a členenie podnikov. Produkčné funkcie (komplementárna a substitučná) – grafické znázornenie. Analýza produktu – celkový, hraničný a priemerný produkt. Teória hraničnej produktivity výrobných faktorov – princíp minimalizácie nákladov (izokvanta, izokosta). Rozhodovanie podniku o optimálnom objeme produkcie – rovnosť hraničných nákladov a hraničných príjmov.
7. **Podnik, jeho ciele ich klasifikácia.** Definícia podniku a podnikania. Ciele a funkcie podniku. Právne subjekty podnikania. Životný cyklus podniku. Vznik, rast, stabilizácia, kríza a zánik podniku.
8. **Majetková a kapitálová štruktúra podniku.** Definícia a klasifikácia majetku podniku. Dlhodobý (neobežný) a obežný majetok.
9. **Náklady (výdavky) a výnosy (príjmy) podniku.** Klasifikácia, členenie, definícia pojmov. analýza, vzťah ku výsledku hospodárenia. Druhovú a kalkulačné náklady. Členenie nákladov podľa vzťahu k objemu produkcie. Výsledok hospodárenia.
10. **Podnikanie v malých a stredných podnikoch. Podnikateľské prostredie.** Klasifikácia MSP, význam a postavenie MSP v národnom hospodárstve. Výhody a nevýhody malých a stredných podnikov. Hodnotenie podnikateľského prostredia. SBA a podpora malého a stredného podnikania.
11. **Podnik v dokonalej a nedokonalej konkurencii.** Znaky dokonalej a nedokonalej konkurencie. Typy nedokonalej konkurencie. Podmienky maximalizácie zisku v dokonalej konkurencii., bod zvratu a bod zastavenia činnosti. Rovnováha a podmienky maximalizácie zisku v prípade úplného monopolu. oligopolu a monopolistickej konkurencie. Protimonopolná politika štátu a Európskej únie.
12. **Trh výrobných faktorov, trh kapitálu a trh pôdy.** Zvláštnosti trhu výrobných faktorov. Oceňovanie výrobných faktorov na základe neoklasickej ekonomickej teórie. Podstata a formy kapitálu. Dopyt, ponuka a rovnováha na trhu peňažného a reálneho kapitálu. Úroková miera a čistá produktivita kapitálu. Charakteristika trhu pôdy. Dopyt po pôde, ponuka pôdy, pozemková renta, cena pôdy pri predaji.
13. **Trh práce a mzda, rozdeľovanie dôchodkov.** Zvláštnosti trhu práce. Analýza dopytu a ponuky na trhu práce. Trh práce v dokonalej a nedokonalej konkurencii. Vplyv štátu a odborov na trh práce. Dôchodok a bohatstvo, členenie dôchodkov. Príčiny nerovnomerného rozdeľovania dôchodkov. Meranie a grafické znázornenie nerovnosti dôchodkov, Lorenzova krivka, Giniho koeficient. Kvalita života.
14. **Makroekonomické ciele a pojmy.** Vývoj makroekonómie a predmet skúmania. Vzťah makroekonómie a hospodárskej politiky. Makroekonomické ciele. Pôsobenie trhového mechanizmu v makrosfére. Kvantifikácia MAE cieľov. Makroekonomické nástroje. Činitele ovplyvňujúce dosahovanie makroekonomickej rovnováhy. Magický (makroekonomický) štvoruholník.
15. **Agregátny dopyt a agregátna ponuka.** Agregátny dopyt, činitele, funkcia a štruktúra AD. Agregátna ponuka, činitele, funkcia. Krátkodobý a dlhodobý model agregátnej ponuky. Modely

agregátnej ponuky – prístupy ekonomických škôl, faktor času. Makroekonomická rovnováha. Potenciálny produkt. Medzera produktu a inflačná medzera. Grafická interpretácia.

- 16. Národohospodárske agregáty, meranie výkonnosti ekonomiky.** Hrubý domáci produkt (HDP), hrubý národný produkt. Ekonomická sila a ekonomická úroveň. metódy merania národohospodárskych agregátov, hrubý a čistý produkt, nominálny a reálny produkt, osobný a disponibilný dôchodok, čistý ekonomický blahobyť.
- 17. Banková sústava a peniaze, menová politika.** Vývoj peňazí, funkcie peňazí, peňažné agregáty. Banková sústava – úlohy centrálnej a komerčných bánk. Nebankové finančné inštitúcie. Dopyt a ponuka na trhu peňazí, peňažná rovnováha. Bankový a peňažný multiplikátor. Charakteristika, ciele a nástroje menovej politiky. Expanzívna a reštriktívna menová politika. Účinky menovej politiky v dlhom a krátkom období. Grafické interpretácie. Menová politika Slovenska v transformačnom procese. Menová politika Európskej únie.
- 18. Fiškálna politika.** Charakteristika, ciele a nástroje fiškálnej politiky. Štátny rozpočet. Deficit štátneho rozpočtu a štátny dlh. Spôsoby riešenia deficitu štátneho rozpočtu. Vnútorň a zahraničný dlh. Efekt vytlačania. Expanzívna a reštriktívna fiškálna politika. Fiškálna politika v transformačnom procese. Praktické príklady stabilizačnej funkcie fiškálnej politiky.
- 19. Inflácia a nezamestnanosť.** Podstata a príčiny inflácie. Meranie inflácie, indexy. Druhy inflácie. Dopytová a ponuková inflácia – príčiny a grafické znázornenia. Stagflácia a slumpflácia. Očakávaná, resp. anticipovaná inflácia. Deflácia – príčiny a riziká. Dôsledky inflácie. Vývoj inflácie na Slovensku a v Európskej únii. Definícia a členenie nezamestnanosti. Ekonomické a sociálne účinky nezamestnanosti. Výpočet miery nezamestnanosti. Druhy a typy nezamestnanosti. Dobrovoľná a nedobrovoľná nezamestnanosť – charakteristika a grafické interpretácie. Politika trhu práce.
- 20. Vonkajšie ekonomické vzťahy a ekonomická integrácia.** Faktory medzinárodného obchodu. Otvorenosť ekonomiky a jej meranie. Teória absolútnych a komparatívnych výhod. Protekcionizmus a slobodný obchod. Devízový trh. Menový kurz – základné pojmy. Vývoj medzinárodného menového systému. Vývoj integračných procesov v Európe po druhej svetovej vojne. Stupne integrácie. Spoločný trh a menová únia. Postavenie Slovenskej republiky v EÚ.

Zoznam odporúčanej študijnej literatúry:

„blok Manažment“

1. BUDAJ, P., VARHOLÁK, P. *Operačný manažment*. 2011. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2011, 227 s. ISBN 978-80-7165-860-3.
2. DUPALÍ, A. a kol. *Manažment výroby*. 2019. Bratislava: Sprint 2, 2019, 365 s. ISBN 978-80-89710-50-8
3. DIAČIKOVÁ, A., LACH, M. *Úspech je voľba. Manažment podnikania a podnikových procesov*. 2019. Svit: Chemosvit a.s., 2019, 400 s. ISBN 978-80-971931-1-9.
4. KASSAY, Š., 2018. *Riadenie – Základy projektovania inovatívneho podniku, Projektovanie globálneho podniku časť A, Projektovanie globálneho podniku časť B, Realizácia projektov v priemyselnej praxi*
5. SEDLÁK, M. 2007. *Manažment*. Bratislava : Iura Edition, 2007. 364 s. ISBN: 80-8078-133-0.
6. VEBER, J. a kol.: *Management, základy, prosperita, globalizácia*. Praha : Management Press, 2000, ISBN 80-7261-029-5.
7. ROSTÁŠOVÁ, M. - KREMEŇOVÁ, I. 2005. *Marketing v službách*, Žilina: EDIS-vydavateľstvo ŽU, 2005, 149 s. ISBN 80-8070-355-8.
8. ĎAĎO, J. a kol. 2006. *Marketing služieb*. Bratislava: EPOS 2006, 302 s. ISBN 8080576629.

9. DROPPA, M. 2010. *Riadenie ľudských zdrojov 1. Vybrané problémy riadenia ľudských zdrojov v podmienkach SR. 2. rozšírené vydanie. Ružomberok : VERBUM, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010, 131 s. ISBN 978-80-8084-615-2.*
10. DROPPA, M. 2013. *Riadenie ľudských zdrojov 2. Vybrané problémy riadenia ľudských zdrojov v podmienkach SR. Ružomberok : VERBUM, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2013, 105 s. ISBN 978-80-561-0085-1.*
11. KACHAŇÁKOVÁ, A. 1999. *Riadenie ľudských zdrojov. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 1999. ISBN 80-732-839-04.*
12. ARMSTRONG, M. 1999. *Personální management. Praha : Grada Publishing, 1999. 963 s. ISBN 80-7169-614-5.*
13. KOTLER, P. 2004. *Marketing - management. 11. vyd. Praha: Grada, 2004. 855 s. ISBN 80-247-0016-6.*
14. KUPKOVIČ, M. 2001. *Podnikové hospodárstvo. Bratislava : Sprint vŕfra, 2001, ISBN 80-88848-77-6.*
15. BUDAJ, P., FILO, M. 2008. *Manažment operácií. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2008. ISBN 978-80-7165-710-1.*
16. JENČO, M. 2011. *Informačné systémy organizácie. Ružomberok : VERBUM, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011, 240 s. ISBN 978-80-8084-780-7.*

„blok Ekonómia“

1. LISÝ, J. a kol. 2007. *Ekonómia v novej ekonomike. Bratislava : Iura Edition, 2007, 634 s. ISBN 978-80-8078-164-4.*
2. HOLMAN, R. 2011. *Ekonomie. 5. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, 696 s. ISBN 978-80-7400-006-5.*
3. URAMO VÁ, M. a kol. 2001. *Makroekonómia. Banská Bystrica : EF UMB 2001. 172 s. ISBN 80-8055-364-5.*
4. JUREČKA, V. a kol. 2010. *Mikroekonomie. Praha : Grada Publishing, 2010, 360 s. ISBN 978-80-247-3259-6.*
5. JUREČKA, V. kol. 2010. *Makroekonomie. Praha : Grada Publishing, 2010, 336 s. ISBN 978-80-247-3258-9.*
6. PIOVARČIOVÁ, V. a kol. 2011. *Ekonómia. Bratislava : IURA Edition, 2011. 82 s. ISBN 9788080784232*
7. SAMUELSON, P. A. 2000. *Ekonómia. Bratislava : Elita, 820 s. ISBN 808044059X*
8. BRADLEY R. S. 2004. *Mikroekonomie. Brno : Computer Press, 2004, 404 s. ISBN 978-80-251-0109-4.*
9. URAMO VÁ, M. a kol. 2003. *Hospodárska politika. Banská Bystrica: EF UMB, 2003. ISBN 80-8055-780-2.*
10. KUBIŠTA, V. a kol. 2009. *Mezinárodní ekonomické vztahy. Učebnice. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 375 s. ISBN 9788073801915*
11. SOUKUP, J. a kol. 2008. *Makroekonomie. Učebnice. Praha : Management Press, 2008. 514 s. ISBN 9788072611744*

.....
prof. Ing. Iveta Ubrežiová, CSc.
garant študijného programu
Katedra manažmentu v Poprade

.....
PaedDr. Peter Krška, PhD.
dekan Pedagogickej fakulty
KU v Ružomberku

Poprad, 28. septembra 2020